

Registertjänster

20.11.2023

Beslut om införande av automatiserat beslutsförfarande: Namn- ändringar, återtagning av tidigare efternamn

Myndighet som ansvarar för beslutsförfarandet	Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
Beslutsförfarande	Inhemska livshändelser, Namnändringar, återtagning av tidigare efternamn
Datum då beslutsförfarandet infördes	21.11.2023 En ansökan som anhängiggjorts på eller efter ifrågavarande införingsdatum kan avgöras automatiserat.
Beslutsdatum	20.11.2023

Beslut

Genom detta beslut med stöd av 28 d § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (informationshanteringslagen, 906/2019) har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata beslutat att införa ett automatiserat beslutsförfarande i sådana namnändringsärenden som gäller återtagning av ett tidigare efternamn. Beslutsförfarandet tillämpas på förvaltningsbeslut som fattas efter ansökan om namnändring.

Motivering

Inledning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har i detta beslut bedömt förutsättningarna för att införa ett automatiserat beslutsförfarande. Myndigheten har i sin bedömning beaktat kraven i lagen om för- och efternamn (946/2017), förvaltningslagen (434/2003), informationshanteringslagen samt den allmänna dataskyddsförordningen (dataskyddsförordningen, (EU) 2016/679).

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata anser på de grunder som beskrivs i det följande att beslutsförfarandet till alla delar uppfyller förutsättningarna för att införa ett automatiserat beslutsförfarande.

Namnlagstiftningen

Enligt lagen om för- och efternamn kan man byta sitt efternamn till ett annat efternamn som redan är i användning hos någon annan. Enligt 16 § 1 punkten i lagen om för- och efternamn

Registertjänsten

20.11.2023

kan ett efternamn som enligt befolkningsdatasystemet används av en levande person antas som efternamn endast om sökanden visar att efternamnet har burits av sökanden eller av en förfader i högst femte generationen från sökanden, sökandens generation medräknad.

I ovan nämnda situation kan enligt lagen om för- och efternamn en ansökan om ändring av efternamn göras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Ansökan avgörs genom beslut av myndigheten.

Det automatiserade beslutsförfarandet tillämpas endast på ärenden där en person tar tillbaka ett efternamn som denne själv tidigare har använt. En person har alltid rätt att ta tillbaka sitt tidigare efternamn (RP 104/2017 rd, s. 50).

Förutsättningar enligt förvaltningslagen

Förutsättningar för automatiserat avgörande av ett ärende

Enligt 53 e § 1 mom. i förvaltningslagen är det fråga om ett automatiserat avgörande när en myndighet genom automatiserad databehandling träffar ett avgörande som avslutar behandlingen av ett ärende utan att avgörandet granskas och godkänns av en fysisk person. Enligt 2 mom. i nämnda paragraf kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat, när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de omständigheter i ärendet som förutsätter sådan prövning har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Avgöranden ska grundas på behandlingsregler som har utarbetats med stöd av tillämplig lag och enligt förhandsprövning.

Som ovan konstaterats avgörs ett ärende som gäller ändring av efternamn genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Det är då fråga om ett avgörande som avslutar behandlingen av ärendet, varför förutsättningarna för automatiserat avgörande av ärendet kan tillämpas. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har konstaterat att det i regel inte finns behov av prövning från fall till fall i situationer där en person enligt 16 § 1 punkten i lagen om för- och efternamn ansöker om att få ta tillbaka ett efternamn som denne själv använt tidigare. Personens fullständiga namn finns registrerat i befolkningsdatasystemet med stöd av 13 § 1 mom. 1 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009). Befolkningsdatasystemet innehåller således heltäckande uppgifter om personens tidigare efternamn. Utifrån uppgifterna i befolkningsdatasystemet är det möjligt att kontrollera om sökanden tidigare har använt det ansökta namnet. Det automatiserade beslutsförfarandet grundar sig således direkt på lagstiftningen och uppfyller till denna del förutsättningarna för automatiserat beslutsförfarande.

Det automatiserade beslutsförfarandet för att ta tillbaka ett tidigare efternamn grundar sig på behandlingsregler som upprättats av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Behandlingsreglerna styr handläggningen och det automatiserade avgörandet av ärendet. Behandlingsreglerna har utarbetats så att det automatiserade avgörandet i varje enskilt fall leder till ett slutresultat som följer lagen om för- och efternamn och annan tillämplig lagstiftning.

Behandlingsreglerna innehåller också gränsdragningar för när ärendet överförs till en fysisk person för avgörande. Gränsdragningarna har gjorts för att tillgodose sökandens rättsskydd och även i övrigt säkerställa att ärendet utreds på behörigt sätt.

Det automatiserade beslutsförfarandet är begränsat till ansökningar som anhängiggjorts vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata via Namnändringstjänsten (Myndigheten

Registertjänsten

20.11.2023

för digitalisering och befolkningsdatas e-tjänst). Namnändringstjänsten handleder användaren och säkerställer att den anhängiggjorda ansökan innehåller alla de uppgifter som är nödvändiga för att ärendet ska kunna handläggas och avgöras automatiserat.

Rättsskyddsförutsättningen vid automatiserat avgörande

Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för automatiserade avgöranden att den fysiska person som avgörandet avser avgiftsfritt till alla delar får begära omprövning av avgörandet genom en omprövningsbegäran enligt 7 a kap. eller med ett jämförbart rättsmedel som behandlas hos den myndighet som har fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarige som den beslutande myndigheten.

Med stöd av 53 f § 2 mom. i förvaltningslagen tillämpas dock inte 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen, om en parts yrkande som inte gäller någon annan part godkänns genom automatiserat avgörande.

Omprövning av avgöranden enligt lagen om för- och efternamn kan inte begäras genom omprövningsbegäran eller ett därmed jämförbart rättsmedel. Som tidigare framgår tillämpas automatiserat avgörande enbart på sådana ärenden där sökanden är myndig och ansöker om namnändring endast för sig själv, och sökandens yrkande kan godkännas. I dessa situationer tillämpas inte rättsskyddsvillkoret.

Meddelande om automatiserat avgörande

Med stöd av 53 g § 1 mom. i förvaltningslagen ska det av ett förvaltningsbeslut framgå om ärendet har avgjorts automatiserat samt var det beslut om införande som avses i 28 d § i informationshanteringslagen finns att tillgå.

I ett automatiserat förvaltningsbeslut som grundar sig på detta införandebeslut anges att ärendet har avgjorts automatiserat på det sätt som avses i 53 e § i förvaltningslagen. I förvaltningsbeslutet antecknas dessutom adressen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas webbplats, där detta införandebeslut finns tillgängligt, samt anvisningar om på vilka andra sätt man kan begära införandebeslutet av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Med stöd av 53 g § 3 mom. i förvaltningslagen anges i ett automatiserat förvaltningsbeslut inget namn på någon som ger ytterligare uppgifter. Däremot anges kontaktuppgifter för begäran av ytterligare uppgifter.

Förutsättningar enligt informationshanteringslagen

Dokumentation av uppgiftsfördelning och behandlingsregler

Enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen ska myndigheten dokumentera uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för att skyldigheterna enligt 6 a kap. i informationshanteringslagen fullgörs. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har dokumenterat uppgiftsfördelningen i en separat handling. Uppgiftsfördelningen grundar sig på arbetsordningen, uppgiftsbeskrivningarna och andra handlingar.

Enligt 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen ska myndigheten säkerställa att behandlingsreglerna för automatiserade beslutsförfaranden dokumenteras så tydligt och heltäckande att deras lagenlighet kan påvisas. Av behandlingsreglerna ska särskilt framgå hur man säkerställer att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande, hur ärendet utreds tillräckligt och

Registertjänsten

20.11.2023

korrekt, inklusive hörande, samt hur avgörandet motiveras eller varför det inte behöver motiveras.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har utarbetat en dokumentation enligt 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen som anger hur det automatiserade beslutsförfarandet fungerar. I dokumentationen beskrivs alla skeden i det automatiserade beslutsförfarandet som påverkar hur ärendet avgörs samt behandlingsreglerna för varje skede. I fråga om behandlingsreglerna beskrivs de urvalsfaktorer utifrån vilka ärendet styrs till automatiserat avgörande. I behandlingsreglerna beskrivs också varför just dessa urvalsfaktorer valts. I dokumentationen ges en beskrivning av den lagstiftning som tillämpas på det automatiserade beslutsförfarandet och en bedömning av hur man säkerställer att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande. I behandlingsreglerna slås också fast hur ärendet anses ha blivit utrett tillräckligt och korrekt och varför den sökande inte behöver höras och beslutet inte motiveras. Likaså beskrivs de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet, informationskällorna och förfarandena för inhämtning av dessa uppgifter, samt hur det säkerställs att uppgifterna är aktuella och felfria. Dokumentationen anger också hur det automatiserade beslutsförfarandet kvalitetssäkras och hur informationssäkerhetskraven uppfylls.

På det sätt som föreskrivs 28 a § 3 mom. i informationshanteringslagen har dokumentationen av behandlingsreglerna som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen och dess laglighet granskats, och dokumentationen har godkänts. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bevarar den godkända dokumentationen av behandlingsregler i minst fem år från början av kalenderåret efter att det automatiserade beslutsförfarandet togs ur bruk.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har i enlighet med 28 a § 4 mom. i informationshanteringslagen säkerställt att man i minst fem år efter att ett ärende avgjorts kan visa vilka behandlingsregler för automatiserade avgöranden som tillämpats på ett enskilt ärende, detta på basis av dokumentationen av behandlingsreglerna och de informationssystem som använts för att avgöra ärendet.

Kvalitetssäkring, kvalitetskontroll och hantering av felsituationer

Enligt 28 b § i informationshanteringslagen ska myndigheten innan ett automatiserat beslutsförfarande införs och när förfarandet ändras under användningstiden säkerställa att förfarandet motsvarar den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom., dvs. de behandlingsregler som upprättats över förfarandet. Dessutom ska myndigheten säkerställa ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar som ges till en part och att de centrala åtgärderna inom kvalitetssäkringen har dokumenterats.

Enligt 28 c § i informationshanteringslagen ska myndigheten övervaka kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat. I bestämmelsen föreskrivs också om riskhantering och planering av förfarandet för att korrigera upptäckta fel.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har dokumenterat metoderna för kvalitetssäkring och kvalitetskontroll och fastställt vilka personer som ansvarar för kvalitetssäkring och kvalitetskontroll.

Innan det automatiserade beslutsförfarandet togs i bruk har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom omfattande testning försäkrat sig om att det automatiserade beslutsförfarandet motsvarar behandlingsreglerna. Dessutom har myndigheten försäkrat sig om att ett gott språk används i de handlingar som upprättas automatiserat, och språket i myndighetens beslut vårdas regelbundet.

Registertjänsten

20.11.2023

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har dokumenterat hur det automatiserade beslutsförfarandet övervakas efter införandet. Utöver en omfattande automatiserad testning genomförs kvalitetskontrollen i regel även genom att slumpmässigt välja vissa automatiserat avgjorda ärenden för manuell granskning. Förfarandet vid eventuella felsituationer har planerats och dokumenterats.

Information

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata informerar på sin webbplats så som det förutsätts i 28 e § i informationshanteringslagen om vilka ärenden som avgörs automatiserat, grunderna för det automatiserade beslutsförfarandet och andra uppgifter som är centrala med avseende på kundens rättigheter. Informationen finns på adressen www.dvv.fi/sv/forfarande-vid-automatiskt-avgorande. På adressen www.dvv.fi/sv/beslut-om-inforande publiceras det ikraftvarande beslutet om införande. Man kan också få införandebeslutet och ytterligare information om det automatiserade beslutsförfarandet genom att besöka kundtjänsten på ett av myndighetens serviceställen eller genom att ringa telefon-tjänsten.

Användning av uppgifter

Enligt 28 f § i informationshanteringslagen ska myndigheten utifrån en riskbedömning genom lämpliga tekniska åtgärder säkerställa att de uppgifter som används vid automatiserat avgörande är uppdaterade och felfria.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har utifrån en riskbedömning utvärderat hur uppdaterade och felfria de uppgifter som används vid automatiserade avgöranden är, och genomfört de tekniska åtgärder som bedömts vara nödvändiga för att främja kvaliteten på såväl ansökan som de uppgifter som används vid handläggningen av ärendet.

Endast sådana ansökningar om ändring av efternamn som har gjorts i Namnändringstjänsten styrs till automatiserat avgörande. Namnändringstjänsten handleder användaren och säkerställer att den anhängiggjorda ansökan innehåller alla uppgifter som är nödvändiga för att ärendet ska kunna handläggas och avgöras. Då ansökan fylls i och vid handläggningen av den används uppgifter från befolkningsdatasystemet. Uppgifterna i befolkningsdatasystemet hålls uppdaterade tack vare omfattande bestämmelser om anmälnings skyldighet och rätt till information, vilket säkerställer att uppgifterna är uppdaterade och felfria.

Dataskyddslagstiftningen

Automatiserat beslutsfattande

Automatiserat beslutsfattande som gäller fysiska personers ärenden ska också uppfylla kraven i dataskyddsförordningen.

Artikel 22 i dataskyddsförordningen förutsätter nationell lagstiftning om automatiserat individuellt beslutsfattande. Den nationella rättsliga grunden för automatiserat beslutsfattande finns i 8 b kap. i förvaltningslagen och 6 a kap. i informationshanteringslagen. Med denna lagstiftning har man fastställt vilka skyddsåtgärder som ska iaktas vid automatiserat beslutsfattande. Beslut som fattas i det beslutsförfarande som avses i detta införandebeslut grundar sig på den här lagstiftningen och uppfyller villkoren i artikel 22 i dataskyddsförordningen.

Registertjänsten

20.11.2023

Enligt dataskyddsförordningen ska skyddsåtgärderna för automatiserade avgöranden omfatta bland annat rätten för den registrerade att kräva att en människa medverkar i behandlingen av personuppgifter. I en situation där en parts yrkande godkänns på det sätt som begränsas kan parten ändå inte längre anses ha behov av dataskyddsriktigt skydd för att få beslutet behandlat av en människa (RP 145/2022 rd, s. 158). Den skyddsåtgärd som dataskyddsförordningen kräver realiserar i detta beslutsförfarande genom att ansökan avgörs automatiserat endast i fall där efternamnet kan godkännas så som det ansökts.

Information till den registrerade

Bestämmelser om den personuppgiftsansvariges informationsskyldighet och förfarandena i anslutning till den finns i artiklarna 12, 13 och 14 i dataskyddsförordningen. Den personuppgiftsansvarige ska direkt med stöd av dataskyddsförordningen informera den registrerade om det automatiserade beslutsfattandet. Syftet med bestämmelserna i dataskyddsförordningen är att den registrerade ska få en fullständig och tydlig helhetsbild av behandlingen av personuppgifter. I detta ingår en skyldighet att på förhand i ärendets inledningskede informera den registrerade om att beslut i ärendet kan fattas automatiserat.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har i det automatiserade beslutsförfarandet beaktat bestämmelserna om information till den registrerade. Den som ansöker om namnändring får de uppgifter hen behöver om möjligheten till automatiserat avgörande både via Namnändringstjänsten och på myndighetens webbplats. Sökanden informeras i Namnändringstjänsten om att ansökan kan avgöras automatiserat då ansökningstypen omfattas av det automatiserade beslutsförfarandet. Tjänsten anger inte om just den aktuella ansökan avgörs automatiserat, eftersom detta inte tillförlitligt kan avgöras innan ansökan skickats in. Sökanden informeras också om att det finns mer information om det automatiserade beslutsförfarandet på myndighetens webbplats.

Konsekvensbedömning om dataskydd

I artikel 35 i dataskyddsförordningen föreskrivs om en konsekvensbedömning avseende dataskydd. Enligt punkt 3 a i artikeln ska en konsekvensbedömning om dataskydd göras särskilt då behandlingen av personuppgifter innebär en systematisk och omfattande bedömning av en persons personliga aspekter som grundar sig på automatisk behandling, inbegripet profilering, och på vilken beslut grundar sig som har rättsliga följder för personen eller på liknande sätt i betydande grad påverkar denne.

Innan det automatiserade beslutsförfarandet har tagits i bruk har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetat och godkänt en sådan konsekvensbedömning som avses i dataskyddsförordningen.

Förteckning över handlingar som ligger till grund för införandebeslutet

Beslutet om införande grundar sig på följande handlingar:

- dokument om uppgiftsfördelningen enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen DVV/V/00283/2023
- dokumentation av behandlingsregler enligt 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen DVV/V/00283/2023

Registertjänsten

20.11.2023

- dokumentation DVV/V/00283/2023 om kvalitetssäkring enligt 28 c § 3 mom. i informationshanteringslagen och dokumentation om kvalitetskontroll enligt 28 c § 2 mom. i informationshanteringslagen
- konsekvensbedömning avseende dataskydd DVV/V/00283/2023

Förvaringstid

Om det automatiserade beslutsförfarandet tas ur bruk, bevarar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata detta beslut i minst fem år efter att beslutsförfarandet togs ur bruk. Tidsfristen börjar löpa från ingången av kalenderåret efter att förfarandet togs ur bruk. Förvaringstiden grundar sig på 28 d § 3 mom. i informationshanteringslagen.

Ändringssökande

Ändring i detta beslut om införande får inte sökas (6 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019)).

Kontaktuppgifter

Ytterligare information om införandebeslutet fås på adressen namn@dvv.fi. Närmare information om hur och genom vilka kanaler man kan begära ytterligare uppgifter finns på Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas webbplats på adressen dvv.fi/sv/forfarande-vid-automatiskt-avgorande.

Beslutsfattare

Enligt arbetsordningen för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har överdirektören beslutsrätt i ärenden som rör avdelningens uppgifter, om inget annat bestäms i lagstiftningen eller arbetsordningen. Enhetsdirektören avgör ärenden inom enhetens ansvarsområde, om inte beslutsrätten i arbetsordningen har tilldelats någon annan tjänsteman.

Jari Taipale
direktör

Timo Salovaara
överdirektör